

ЗМІСТ

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ	12
----------------------------------	----

ПЕРЕДМОВА	15
------------------------	----

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА ТА ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

д.ю.н., проф. Рогач О. Я., д.ю.н., доц. Менджул М. В.

1. Форми захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб	18
2. Поняття цивільного процесуального порядку захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб	23
3. Поняття цивільного судочинства та його стадії	26
4. Поняття цивільного процесуального права та його місце у правовій системі України	30
5. Предмет та метод цивільного процесуального права	32
6. Джерела цивільного процесуального права України, їх класифікація	34
7. Принципи цивільного процесуального права	39
8. Наука цивільного процесуального права	45

Тема 2. ЦИВІЛЬНІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ

д.ю.н., доц. Менджул М. В.

1. Поняття цивільних процесуальних правовідносин	48
2. Підстави й передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин	50
3. Суб'єкти цивільних процесуальних відносин, їхні права та обов'язки	54
4. Зміст та об'єкти цивільних процесуальних відносин	60

Тема 3. ЦИВІЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ. СКЛАД СУДУ

к.ю.н. Паніна Ю. С.

1. Поняття та види (значення) цивільної юрисдикції	64
2. Предметна та суб'єктна юрисдикція	67
3. Інстанційна юрисдикція	83
4. Територіальна юрисдикція	86
5. Передача справи з одного суду до іншого	102

6. Визначення складу суду	103
7. Склад суду. Порядок вирішення питань під час колегіального розгляду справи	111
8. Підстави для відводу (самовідводу) судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача та порядок його вирішення. Наслідки відводу суду (судді)	119
9. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система в цивільному судочинстві	129

Тема 4. УЧАСНИКИ СПРАВИ

д.ю.н., проф. Голубєва Н. Ю., к.ю.н. Чванкін С. А.

1. Учасники справи: їх склад та права і обов'язки. Неприпустимість зловживання процесуальними правами	137
2. Поняття сторін у цивільному процесі. Права та обов'язки сторін	158
3. Процесуальна співучасть. Залучення до участі у справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача. Процесуальне правонаступництво	164
4. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, та їхні процесуальні права	167
5. Поняття та види третіх осіб у цивільному процесі	181
6. Треті особи без самостійних вимог щодо предмета спору. Порядок залучення до справи або вступ у справу третіх осіб	181
7. Статус третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору	185

Тема 5. ПРЕДСТАВНИКИ

д.ю.н., проф. Заборовський В. В.

1. Поняття, сутність, ознаки та значення представництва в цивільному процесі	190
2. Види цивільного процесуального представництва. Особи, які можуть бути та які не можуть бути представниками	201
3. Повноваження процесуального представника та порядок їх оформлення	207

Тема 6. ІНШІ УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

д.ю.н., проф. Заборовський В. В.

1. Правовий статус осіб, які є іншими учасниками цивільного процесу	217
---	-----

2. Особи, які здійснюють організаційно-технічне забезпечення цивільного процесу (помічник судді, секретар судового засідання та судовий розпорядник)	219
3. Свідок. Особи, що не можуть бути допитані як свідки, та особи, що можуть відмовитися від давання показань	225
4. Експерт та спеціаліст як учасники цивільного процесу	232
5. Перекладач	243
6. Експерт з питань права	249

Тема 7. ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

к.ю.н., доц. Феннич В. П., к.ю.н., доц. Немеш П. Ф.

1. Поняття, структура, ознаки та класифікація судових доказів	256
2. Предмет доказування і факти, які не підлягають доведенню	261
3. Поняття, сутність та мета судового доказування	267
4. Загальні та спеціальні правила судового доказування	272
5. Стадії судового доказування	278
6. Засоби доказування в цивільному процесі	292

Тема 8. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ.

СУДОВІ ВИКЛИКИ І ПОВІДОМЛЕННЯ. СУДОВІ ВИТРАТИ.

ЗАХОДИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ

к.ю.н., доц. Феннич В. П., д.ю.н., проф. Заборовський В. В.,

к.ю.н., доц. Чепурнов В. О., к.ю.н., доц. Манзюк В. В.,

к.ю.н., доц. Черевко П. П., ст. викл. Свадебна Н. І.

1. Поняття та види процесуальних строків. Розумність процесуальних строків	305
2. Обчислення процесуальних строків. Перебіг, початок і закінчення процесуальних строків	324
3. Зупинення процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків	331
4. Поняття судових викликів і повідомлень	345
5. Зміст судових повісток та письмових повідомлень	348
6. Порядок вручення судових викликів і повідомлень	358
7. Поняття, значення та класифікація судових витрат	368
8. Судовий збір у цивільному процесі	370
9. Витрати, пов'язані з розглядом справи	375
10. Забезпечення та авансування судових витрат	386
11. Звільнення від сплати судових витрат, зменшення їх розміру, відстрочення та розстрочення судових витрат	389

12. Розподіл судових витрат	393
13. Заходи процесуального примусу та їх види	396

Тема 9. НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ
д.ю.н., проф. Булеца С. Б.

1. Історія розвитку наказного провадження	404
2. Поняття та загальна характеристика наказного провадження	408
3. Вимоги, за якими може бути виданий судовий наказ	413
4. Поняття та зміст судового наказу. Відмінність судового наказу від судового рішення	415
5. Порядок розгляду справ наказного провадження. Стадії наказного провадження	423
6. Особливості наказного провадження в Європейському Союзі	430

Тема 10. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ (ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ)

к.ю.н., доц. Фазикова В. Г., ст. викл. Олійник Р. Б., викл. Стойка А. В.

1. Поняття позовного провадження та його риси	438
2. Поняття позову та його елементи. Види позовів	440
3. Письмові заяви учасників справи	446
4. Види заяв по суті справи	447
5. Заяви з процесуальних питань	451
6. Забезпечення позову: поняття, підстави та види	452
7. Порядок подання та розгляду заяви про забезпечення позову	479
8. Зустрічне забезпечення	495

**Тема 11. ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ.
ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ**

к.ю.н., доц. Ревуцька І. Е.

1. Поняття та значення стадії відкриття провадження у цивільному судочинстві	501
2. Процесуальний порядок пред'явлення позову	505
3. Наслідки недотримання позивачем установлених законом вимог до змісту та форми позовної заяви	508
4. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви. Відмова від відкриття провадження у справі	512
5. Відкриття провадження у справі	516
6. Об'єднання та роз'єднання позовів	521
7. Поняття, завдання та строк підготовчого провадження. Зміст підготовчого провадження	524

8. Порядок подання відповідачем відзиву, пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву	530
9. Зустрічний позов: вимоги до його форми та змісту	533
10. Урегулювання спору за участю судді. Відмова позивача від позову. Мирова угода	534

Тема 12. РОЗГЛЯД ЦИВІЛЬНОЇ СПРАВИ ПО СУТІ
к.ю.н., доц. Феннич В. П., к.ю.н., доц. Нечипорук Л. Д.,
к.ю.н. Нечипорук Г. Ю.

1. Поняття, мета, завдання та строк стадії розгляду справи по суті	542
2. Судове засідання: поняття, сутність, структура	545
3. Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції	549
4. Відкриття розгляду справи по суті	554
5. З'ясування обставин справи та дослідження доказів	558
6. Судові дебати	565
7. Ухвалення і проголошення судового рішення	567
8. Фіксування судового засідання	570
9. Зупинення провадження у справі	574
10. Закриття провадження у справі та залишення позову без розгляду	584
11. Залишення позову без розгляду	590

Тема 13. СПРОЩЕНІ ПРОЦЕДУРИ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВИ.
ОСОБЛИВОСТІ ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
У СПРАВАХ ПРО ВИЗНАННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИМИ АКТИВІВ
ТА ЇХ ВИТРЕБУВАННЯ
д.ю.н., проф. Заборовський В. В.

1. Спрощене позовне провадження: загальні положення	595
2. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження	598
3. Особливості розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження	605
4. Заочний розгляд справи та його значення	607
5. Умови і порядок ухвалення заочного рішення. Зміст заочного рішення	610
6. Порядок перегляду заочного рішення. Скасування та оскарження заочного рішення	615
7. Особливості позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування	617

Тема 14. СУДОВІ РІШЕННЯ

к.ю.н., доц. Фазикош О. В.

1. Поняття та сутність судових рішень	624
2. Зміст рішення	626
3. Вимоги, яким має відповідати рішення суду	629
4. Усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив	633
5. Проголошення рішення суду та набрання ним законної сили	635
6. Ухвали суду	638

Тема 15. ОКРЕМЕ ПРОВАДЖЕННЯ

д.ю.н., проф. Булеца С. Б.

1. Історія розвитку інституту окремого провадження в системі цивільного судочинства	643
2. Поняття і сутність окремого провадження	646
3. Учасники справи в окремому провадженні	650
4. Розгляд справ про зміну правового статусу фізичних осіб	651
4.1. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи	651
4.2. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності	656
4.3. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою	657
4.4. Усиновлення	660
5. Установлення фактів, що мають юридичне значення	666
6. Розгляд справ про відновлення чи визнання неоспорюваних прав	669
6.1. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі	669
6.2. Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність	673
6.3. Визнання спадщини відумерлою	674
7. Розгляд справ про примусове здійснення певних правових дій	676
7.1. Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку	676
7.2. Примусова госпіталізація до протитуберкульозного закладу	681
7.3. Розкриття банком інформації, що містить банківську таємницю, щодо фізичних і юридичних осіб	682
8. Розгляд справ, які виникають із сімейних правовідносин	685
8.1. Про надання права на шлюб	685
8.2. Про розірвання шлюбу за заявою подружжя, яке має дітей, за заявою будь-кого з подружжя, якщо один з нього засуджений до позбавлення волі	687

8.3. Про встановлення режиму окремого проживання за заявою подружжя	690
8.4. Про видачу і продовження обмежувального припису	691
9. Докази та доказування в окремому провадженні	697
10. Процесуальний порядок розгляду та вирішення справ окремого провадження	703

Тема 16. АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

к.ю.н., доц. Фазикош Г. В.

1. Поняття, ознаки та види апеляції	707
2. Право на апеляцію та порядок його здійснення	712
3. Розгляд справи в суді апеляційної інстанції	722
4. Повноваження суду апеляційної інстанції	730
5. Підстави до відміни судових рішень	732
6. Постанови суду апеляційної інстанції	737
7. Апеляційне оскарження ухвал суду першої інстанції	740

Тема 17. КАСАЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

к.ю.н., доц. Феннич В. П.

1. Суть і значення перегляду судових рішень у касаційному порядку	744
2. Право касаційного оскарження та порядок його реалізації	746
3. Відкриття касаційного провадження та відмова у його відкритті. Повернення касаційної скарги та залишення касаційної скарги без руху	751
4. Підготовка справи до розгляду в касаційному порядку. Закриття касаційного провадження	756
5. Касаційний розгляд справи. Строки та межі розгляду справи судом касаційної інстанції	760
6. Повноваження суду касаційної інстанції	766
7. Постанови суду касаційної інстанції	773

Тема 18. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ

д.ю.н., проф. Заборовський В. В.

1. Нововиявлені та виключні обставини: сутність і значення	779
2. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	782

3. Об'єкт, суб'єкт, строки та порядок подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами . . . 792
4. Відкриття провадження та розгляд справи про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами 796

Тема 19. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ТА РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ (ПОСАДОВИХ ОСІБ). СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ

к.ю.н., доц. Данюк Л. В.

1. Негайне виконання рішення суду 802
2. Виконання судового рішення на підставі виконавчого листа 822
3. Тимчасове обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України 830
4. Поворот виконання рішень, постанов 834
5. Підсудність справ 837
6. Судовий контроль за виконанням судових рішень 838

Тема 20. ТРЕТЕЙСЬКЕ СУДОЧИНСТВО. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ, ОСПОРЮВАННЯ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖІВ. ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНИХ СУДІВ, МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖІВ В УКРАЇНІ, НАДАННЯ ДОЗВОЛУ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

к.ю.н., доц. Чепис О. І.

1. Поняття та види третейського судочинства 846
2. Порядок створення третейських судів. Розгляд справ третейськими судами 850
3. Поняття міжнародного комерційного арбітражу 864
4. Оскарження рішення третейського суду, оспорювання рішення міжнародного комерційного арбітражу 868
5. Судовий розгляд справи. Підстави для скасування рішення третейського суду 872
6. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню 877
7. Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню 884

8. Визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу	888
9. Проведення у справах про надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів	894

Тема 21. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ
ст. викл. Олійник Р. Б.

1. Поняття втраченого судового провадження та порядок його відновлення. Форма і зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження	900
2. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження. Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження	910

Тема 22. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЗА УЧАСТЮ ІНОЗЕМНИХ ОСІБ
ст. викл. Олійник Р. Б.

1. Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб. Підсудність судам України цивільних справ з іноземним елементом	914
2. Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги	919
3. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів	925
4. Виконання судового доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів	927
5. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України	929

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Булеца С. Б. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Голубева Н. Ю. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного процесу НУ «Одеська юридична академія»;

Данюк Л. В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Заборовський В. В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу, директор НДІ теорії та практики правосуддя юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», адвокат;

Менджул М. В. – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Манзюк В. В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Немеш П. Ф. – адвокат, кандидат юридичних наук, голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури в Закарпатській області, професор кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Нечипорук Г. Ю. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Нечипорук Л. Д. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Олійник Р. Б. – адвокат, старший викладач кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Паніна Ю. С. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Ревуцька І. Е. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Рогач О. Я. – доктор юридичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Свадеба Н. І. – старший викладач кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Стойка А. В. – викладач кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Фазикош В. Г. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Фазикош Г. В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», голова Закарпатського апеляційного суду;

Фазикош О. В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області;

Феннич В. П. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Чванкін С. А. – кандидат юридичних наук, голова Київського районного суду м. Одеси, голова ГО «Асоціація слідчих суддів України»;

Чепис О. І. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Чепурнов В. О. – кандидат юридичних наук, суддя Перечинського районного суду Закарпатської області, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Черевко П. П. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».